

Onderwerp

rekenkamer onderzoek naar externe inhuur

Datum raadsvergadering 30 juni 2026

Thema programmabegroting

Portefeuillehouder Dorus Klomberg

Zaaknummer

Samenvatting

De rekenkamer van Rheden heeft onderzoek gedaan naar externe inhuur binnen de strategische personeelsplanning. Zij constateert dat gemeente Rheden steeds meer grip krijgt op externe inhuur, maar dat een vastgelegd personeels- en inhuurbeleid, een organisatiebrede strategische personeelsplanning en een duidelijk en samenhangend overzicht voor de raad nog ontbreken. In haar onderzoeksrapport geeft de rekenkamer aanbevelingen over hoe de grip op externe inhuur kan worden versterkt.

Voorgesteld besluit

1. Het onderzoeksrapport 'Externe inhuur in breder perspectief' vast te stellen';
2. De aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over te nemen, te weten:
Gezamenlijke aanbeveling voor raad en college:
 - Bepaal gezamenlijk de hoofdlijnen van het externe inhuurbeleid en welk financieel kader daarbij hoort;
Aanbevelingen voor het college en de organisatie:
 - Werk de vastgestelde hoofdlijnen van het externe inhuurbeleid (zie aanbeveling 1) uit in een actueel personeels- en inhuurbeleid;
 - Maak een organisatiebrede strategische personeelsplanning en actualiseer deze jaarlijks;
 - Ontwikkel een centrale monitor voor sturing door het directieteam;
 - Verbeter de informatievoorziening aan de gemeenteraad.

Inleiding

Tijdens de gesprekken die de rekenkamer in februari 2025 heeft gevoerd met de verschillende fracties is door meerdere fracties externe inhuur genoemd als mogelijk onderwerp voor nader onderzoek. Fracties uitten zorgen over de toenemende afhankelijkheid van externen en wezen erop dat steeds meer raadsvoorstellen zijn opgesteld door extern ingehuurde medewerkers en dat door allerlei mogelijke constructies het beeld op de omvang van externe inhuur onduidelijk is.

Dit was voor de rekenkamer aanleiding om onderzoek te doen naar externe inhuur. Dit onderzoek is door de rekenkamer in eigen beheer uitgevoerd. De centrale onderzoeksvraag luidde: *'In hoeverre heeft de gemeente Rheden grip op externe inhuur als onderdeel van strategische personeelsplanning, met het oog op de toekomst?'*.

Voor dit onderzoek zijn verschillende documenten bestudeerd. Daarnaast is dieper ingezoomd op drie casussen:

1. Sport in Rheden;

2. Energietransitie;
3. Bomenploeg.

Ook zijn er gesprekken gevoerd met portefeuillehouders, de concerncontroller en betrokken directieleden en teammanagers en de programmamanager.

De rekenkamer heeft de resultaten van haar onderzoek vastgelegd in het rapport 'Externe inhuur in breder perspectief' met als ondertitel 'Onderzoek naar de samenhang tussen personeelsbeleid, strategische personeelsplanning en de inzet van externen'.

Zij trekt in dit rapport de volgende conclusies:

Sterke punten (Wat gaat goed?)

- Het college en de ambtelijke organisatie werken aan meer grip op inhuur;
- Strategische personeelsplanning is in ontwikkeling;
- Het aandeel externe inhuur daalt in 2024 na een stijging tussen 2020 en 2023;
- Externe inhuur is niet alleen een noodzaak, maar soms ook gewenst;

Aandachtspunten (Wat kan beter?)

- Er is nog geen vastgelegd personeels- en inhuurbeleid;
- Er is nog geen organisatiebrede strategische personeelsplanning;
- Er is geen organisatiebrede monitoring van inhuur en de raad mist overzicht en duiding;
- Vergelijking met andere gemeenten laat aandachtspunten zien.

Op basis van het onderzoek doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen:

Gezamenlijke aanbeveling voor raad en college:

- Bepaal gezamenlijk de hoofdlijnen van het externe inhuurbeleid en welk financieel kader daarbij hoort;

Aanbevelingen voor het college en de organisatie:

- Werk de vastgestelde hoofdlijnen van het externe inhuurbeleid (zie aanbeveling 1) uit in een actueel personeels- en inhuurbeleid;
- Maak een organisatiebrede strategische personeelsplanning en actualiseer deze jaarlijks;
- Ontwikkel een centrale monitor voor sturing door het directieteam;
- Verbeter de informatievoorziening aan de gemeenteraad.

Beoogd effect

Met dit onderzoek wil de rekenkamer laten zien hoe externe inhuur wordt ingezet als onderdeel van de strategische personeelsplanning, welke keuzes daarbij worden gemaakt en wat de invloed daarvan is op de kwaliteit van de organisatie en daarmee de dienstverlening.

De aanbevelingen van de rekenkamer kunnen eraan bijdragen dat kaders worden vastgelegd, de strategische personeelsplanning kan worden versterkt en het overzicht en de informatievoorziening voor de raad kan worden verbeterd.

Argumenten

1. *De gemeente Rheden krijgt steeds meer grip op externe inhuur, maar dit kan nog verder worden verbeterd*

Het onderzoek heeft uitgewezen dat het college en de ambtelijke organisatie in de afgelopen jaren bewust hebben gestuurd op het beperken van externe inhuur, waardoor het aandeel externe inhuur afneemt. Tegelijkertijd heeft zij geconstateerd dat vastgelegd personeels- en inhuurbeleid nog ontbreekt, evenals een organisatiebrede strategische personeelsplanning en een duidelijk en samenhangend overzicht voor de raad. De aanbevelingen van de rekenkamer kunnen eraan bijdragen dat de grip op externe inhuur verder wordt versterkt.

Kanttekeningen en/of risico's

1. *Volgens het college zijn veel van de aanbevelingen al geborgd in bestaande procedures en bestuurlijke afspraken, zoals de PC documenten.*

Dit stelt het college in haar bestuurlijke reactie die integraal is opgenomen in het onderzoeksrapport. Behoudens dat de suggesties van de rekenkamer door haar kunnen worden meegenomen bij de verdere doorontwikkeling van het Strategische Personeelsbeleid ziet het college geen aanleiding om de aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen. De oplossing ligt volgens het college niet in het verder detailleren van kaders door de raad maar in het voeren van het gesprek over de uitdagingen en keuzes waar de organisatie voor staan.

2. *De rekenkamer onderkent de inzet van het college en ziet positieve stappen, maar benadrukt het belang van het formuleren van een helder kader.*

Dit schrijft de rekenkamer in het nawoord van haar onderzoeksrapport naar aanleiding van de bestuurlijke reactie van het college. Om de positieve ontwikkelingen goed te borgen, adviseert de rekenkamer om te werken met concrete en meetbare acties, heldere kaders en eenduidige informatie in de jaarstukken. Dit ondersteunt de raad en college bij het sturen en verantwoorden en vergroot de transparantie over het beleid en de financiële gevolgen van externe inhuur. Daarmee handhaaft de rekenkamer de door haar gedane aanbevelingen.

Financiën

Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden.

Uitvoering

De aanbevelingen die door de rekenkamer zijn gegeven moeten met een raadsbesluit worden geborgd. Daarom wordt aan de raad voorgesteld om deze aanbevelingen over te nemen. Het is de taak van de raad om de uitvoering van deze aanbevelingen door het college te controleren en mede uit te voeren. Om overzicht te bieden en de voortgang ervan te kunnen monitoren worden de aanbevelingen bijgehouden in iBabs.

Participatie en communicatie

Het onderzoeksrapport is voor bestuurlijk wederhoor voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.

De brief van het college met het bestuurlijk wederhoor is onverkort opgenomen in het onderzoeksrapport van de rekenkamer, evenals de reactie van de rekenkamer op deze brief in het nawoord.

Het onderzoeksrapport van de rekenkamer is mondeling toegelicht door de onderzoekers in de informatiebijeenkomst van de gemeenteraad van 13 mei 2026.

Bijlagen

1. Bijlage 1: Ontwerp raadsbesluit
2. Bijlage 2: Onderzoeksrapport rekenkamer 'Externe inhuur in breder perspectief'

De Steeg, 19 mei 2026

Namens de rekenkamer van Rheden,
Sjaak Leenders,
secretaris.